

ដោយសារសង្គ្រាមស៊ីវិល ច្រើនឆ្នាំមកមិនតែបញ្ហាធនធានមិនគ្រប់គ្រាន់ប៉ុណ្ណោះទេ សំរាប់
កម្ពុជាសូម្បីតែសម្ភារៈក៏ខ្វះខាតជាច្រើន។ ចំពោះខ្ញុំក៏មានបទពិសោធពាក់កណ្តាល នៃ
សង្គ្រាមស៊ីវិលរយៈ ៣០ឆ្នាំនេះដែរ ។ តាមការពិតប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវការជំនួយពីក្រៅ
ប្រទេសជាចាំបាច់ណាស់។ ក៏ប៉ុន្តែកម្ពុជាមិនត្រូវតែចាំឱ្យគេជួយគ្រប់ពេលនោះពេកទេ។ យក
ល្អអ្វីដែលកម្ពុជាធ្វើមិនកើត ត្រូវការអោយបរទេសជួយទើបបាន តែអ្វីដែលកម្ពុជាអាចជួយ
ខ្លួនឯងបានគឺ មិនបាច់ត្រូវការជំនួយទេ នេះខ្ញុំគិតថាអញ្ចឹង។ ខ្ញុំនឹកឃើញកាលបោះឆ្នោត
ទូរទៅនៅឆ្នាំ៩៨ម្តង។ សព្វថ្ងៃនៅប្រទេសអតយលោក នេះគេប្រើហិបបោះឆ្នោតជាហិប
ក្រដាសសុទ្ធសឹងទាំងអស់ តែប្រទេសកម្ពុជាដែលក្រីក្រ ដែលចាំបាច់អីប្រើហិបដែកថែប
ដែលដឹកតាំងពីប្រទេសជប៉ុនដែរនោះ។ ពេលនោះខ្ញុំចាំបានថា ជប៉ុនជួយលុយនៃថ្លៃធ្វើ
ហិបឆ្នោតនោះ រាប់រយលានយ៉េនឯណោះ។ ថ្មីៗនេះ មន្ត្រីនៅក្រសួងពរតិមានបានប្រកាស
ថា ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវការ ២លានដុល្លាជាជំនួយសំរាប់ឱ្យកាសែតសរសេរឱ្យបានឯករាជ្យ។
អ្វីៗទាំងអស់ក៏ត្រូវការលុយវាខុសពីសម័យមុនសង្គ្រាមស្រឡះ។ កាលពីមុនកម្ពុជា ជាសង្គម
រស់ដោយពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក។ ខ្ញុំអាចនៅចាំបានច្រើន ពីមុនពីភូមិមួយទៅ
ភូមិមួយ ឥតមានថ្នល់ក្រោមការប្រកួតប្រកាសគ្នា និងមានលោកសង្ឃ
ជាអ្នកកណ្តាលបានប្រមូល អ្នកភូមិមកលើកថ្នល់នោះអោយមានឡើង
ពេលថ្ងៃរស់ការងារដាំដុះស្រូវ ពេលយប់ក៏គេ លើកផ្លូវនោះ
អោយបានដោយអត់អស់លុយមួយរៀលទេ តែផ្លូវថ្នល់បានល្អណាស់។ តែ
អីឡូវនេះទិដ្ឋភាពបែបនោះប្រហែលជាកម្រកបានណាស់។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កម្ពុជាជាអ្នក
គោរពសាសនាព្រះពុទ្ធ អ្នកក្រត្រូវទទួលលុយឬ របស់ពីអ្នកមាននេះបើតាមគំនិតខ្មែរ ភាគ
ច្រើនលើសលុប។ ហើយទស្សនៈអ្នកមាន បើកាលណាធ្វើបុណ្យដាក់ទុនច្រើនកាលក្រោយ
ពីស្លាប់ទៅ នឹងកើតម្តងទៀតវិធីតែមានលើសពេលបច្ចុប្បន្នទៅទៀត។ បើយើងគិតឱ្យជាក់
ស្តែងឃើញថា បើមានអ្នកឱ្យគឺមានអ្នកទទួលហើយ។ អញ្ចឹងបើមានអ្នកឱ្យហើយអ្នកទទួល
ចាំតែទទួល មិនបាច់ធ្វើការក៏អាចរស់នៅបានដែរ ។ គំនិតនេះខ្ញុំ ប្រឆាំងដាច់ខាត។ តាម

ការពិតគួរតែអ្វីដែលយើងអាចធ្វើទៅបាន មិនត្រូវឱ្យគេជួយទេ ផ្ទុយទៅវិញអ្វីដែលយើងធ្វើ
មិនកើតទើបគេជួយចុះ។ បញ្ហាទៅថ្ងៃមុខគឺ ប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ៗ ត្រូវយល់ថា អ្វី ដែល
គេជួយនោះសុទ្ធតែល្អនោះ ហើយអ្នកដែលឱ្យជំនួយនោះ ជាពិសេសប្រទេសជប៉ុន តែម្តង
អ្វីក៏អោយនោះគឺអត់កើតទេ។ ចំពោះជំនួយមកកម្ពុជាគិតដូចអាមេរិកទើបត្រូវ គឺថាជំនួយ
ត្រូវមានលក្ខណៈចាំបាច់។ ក៏ប៉ុន្តែសំរាប់ជំនួយដូចជា លិចទឹកថ្ងៃមុនបើយើងប្រើលក្ខណៈគឺ
លំបាកទៅវិញ។